

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 8 • год. XCV • 27 април 2018 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

ИМЕТО „ТРАКИЯ“ ЩЕ НОСИ ЕДНА ОТ НОВИТЕ МЕТРОСТАНЦИИ

„Тракия“ ще се нарича една от станциите на третия метролът в София. Това бе решено на заседание на комисията по образование и култура на столичния общински съвет, която одобри новите наименования. Име-

то „Тракия“ бе предложено на Столичната община от Централното ръководство на СТДБ и то има уверението на ръководството на общината, че ще участва със свои идеи в проекта за архитектурното и художественото оформле-

ние на метростанцията. Линията се строи в момента и основната ѝ част трябва да бъде готова през 2019 г. Новите линии ще са от по-висок клас, с нови мотиви и опция за автоматично движение. „Тракия“ е втора станция

в район „Подуене“, първата, от която започва лътът, ще носи името на ген. Владимир Вазов, след „Тракия“ следват „Георги Аспарухов“, „Хаджи Димитър“, „Театрална“, „Орлов мост“, „Патриарх Евтимий“, „Бул. „Христо Ботев“, „Медицинска академия“, „Бул. „България“, „Бул. „Цар Борис III“, „Мизия“, „Овча купел I“ и „Овча купел II“ и „Горна баня“.

СЕМИНАР С АКТИВА НА СТДБ ВЪВ ВАРНА

На 20 и 21 април в хотел „Плиска“ – Златни пясъци Съюзът на тракийските дружества в България организира семинар с тракийския актив. Семинарът бе открит от председателя на СТДБ Красимир Премянов, който говори на тема: „СТДБ – състояние, задачи, перспективи“. Чл. кор. проф. дфн Васил Проданов – директор на тракийския научен институт изнесе лекцията „Балканите, геополитиката и тракийския проблем“, а научният секретар на ТНИ д-р Вана Стоянова запозна присъстващите с инициативите на института през 2018–2019 г.

Вторият ден започна с лекцията на проф. д. ик. н Анна Недялкова „Социални аспекти на глобализацията“. Тя е известен учен, един от най-добрите познавачи на глобализацията и антиглобализмът у нас. Проф. Недялкова е заместник-председател

на Тракийския научен институт и президент на Варненския свободен университет. „Кризите на българската национална идентичност и цивилизационна принадлежност“ бяха темата на лекцията на проф. д. пс.н. Людмил Георгиев, преподавател по психология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“.

Стефан Начев – главен секретар на СТДБ, и Чавдар Георгиев – член на Централното ръководство, говориха за организационното състояние на СТДБ, както и за изпълнението на План програмата на Съюза. Адвокат Надя Динчева изясни пред активистите правните аспекти на функционирането на тракийските дружества по места.

Продължава на 2-а стр.

ГЪРЦИ ИСКАТ Ж.П.ЛИНИЯ ОТ КОМОТИНИ ДО ПОДКОВА

Гърция и България да започнат изграждането на железопътна линия между Комотини и момчилградското село Подкова. За това настояват представители на бизнеса в южната ни съседка като една от мерките, които ще подобрят живота на хората в Северна Гърция, ще увеличат инвестициите и ще доведат до още по-голямо развитие на туризма. Всъщност

оказва се, че въпросът за ж.п. линия през прохода Маказа е поставен на българските власти още в далечната 1991 година и дори е дадено конкретно предложение откъде точно да минава релсовият път. А самата идея за линията е съществувала още по време на Втората световна война и за малко да бъде осъществена. Но след края ѝ проходът Маказа е затворен за

преминаване, а по границата са издигнати телени заграждения. „Реалистично е тази идея отново да излезе на преден план“, коментира Васил Байданов, почетен председател на клуб „Елада“ и на Стопанската камара в Кърджали. Известен е със силната си обществена позиция за отварянето на граничния пункт Маказа още в първите години на демокрацията.

СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА „ТУНДЖА“
ОБЩИНА „ЯМБОЛ“
ДРУЖЕСТВО „ТРАКИЯ“ - ЯМБОЛ

ВИ КАНЯТ НА
XIV НАЦИОНАЛЕН ТРАКИЙСКИ ХРИСТИЯНСКИ СЪБОР
"СПАСОВДЕН"

ПРОГРАМА:
14.00 - 11.45 ч. - Концерт с участието на певческия и танцови състави от страната
11.45 - 12.30 ч. - Водосвет и отпразнене
Примитивни от гостите
12.45 - 18.00 ч. - Концерт с участието на певческия и танцови състави от страната

17 май (четвъртък) 2018 г. в местността "Бакаджиците" край Ямбол
Справки: 046/66 35 40

В историята съществуват факти, събития, личности, които никой не може да отрече, но тълкуването и оценката им е субективна. А интерпретацията им е подчинена на политическия или на моментния интерес на силните на деня. Субективно се слагат епитети, които

във влака от Бургас за София; на 30 юни на спортната площадка в Кърджали по време на концерт на поп певеца Оскар Бентън“. (Иванов, Д. „Шести отдел“, изд. „Труд“, 2004, с. 98.)

Като български гражданин съм любопитен дали цитираните факти ще влязат в учебниците по история или ще се подминат така, както е подминат въпросът с етниче-

Аранжимент на историята

коренно променят смисъла на обективните дадености. Всичко зависи от целите и внушението, което иска да постигне анализатора, а те са подчинени на стратегията и тактиката в политиката, която се преследва. Същият ефект се наблюдава, когато се подчертават дадени факти, а други се премълчават все едно никога не са съществували. Дълбоко убеден съм, че при интерпретацията на фактите, те трябва да се проследяват и коментират в тяхната хронология, логическа взаимосвързаност и причинно-следствена връзка, а не откъснато сами за себе си.

Мустафа Карадайъ – лидер на регистрираната по българските закони партия ДПС, призова Възродителният процес да влезе в учебниците. Вероятно той има своя интерпретация на фактите от тази история. Но как неоспоримите факти ще бъде интерпретирани в учебниците – така както ги вижда той или някой от друга позиция ще ги оценява? Кой ще бъде аранжорът на историята и чия политика ще обслужва този аранжимент? Казвам всичко това, защото има и други факти:

„През 1984 г., преди така наречения Възродителен процес в България е поставено началото на бомбения тероризъм с много човешки жертви. На 31 август избухна бомба в чакалнята на жепара Пловдив и на Аерогара Варна; на 8 март 1985 в хотел „Сливен“ в едноименния град и в купе за майки с деца

■ Чавдар Георгиев – член на Централното ръководство на СТДБ

ското прочистване на българите в Беломорска и Източна Тракия през 1913 г. и в Мала Азия – 1914 г. Дадените 60 хиляди жертви – жени, деца, старци, невъоръжени мирни мъже и 300 хиляди прогонени жители, разрушени къщи, църкви, училища и заграбени имоти (Милетич, Л. „Разорението на Тракийските българи през 1913 година“, изд. „Захарий Стоянов“, 2013 г., с.), като факти са политически неудобни вече над 100 години.

Ще се запише ли в учебниците, че през 80-те години на XX век е основано нелегално „Турско национално-освободително движение в България“ (познайте кой е правопримник днес на това движение), в чието въззвание е записано:

„Не помагай на тази държавна, а ѝ вреди! Намали своя принос! Унищожавай, събаряй и пали! Отмъщавай безжалостно на свирепия душманин! (Иванов, Д. „Шести отдел“, изд. „Труд“, 2004, с. 360)

Продължава на 2-а стр.

ТРАКИЙСКИ МЛАДЕЖИ ПОСЕТИХА БРЮКСЕЛ

Младежи от Тракийския младежки съюз в България при СТДБ посетиха Европарламента в Брюксел и участваха в работна среща, организирана по покана на евродепутата Петър Курумбашев. В срещата участваха Десислава Костова – съпредседател на ТМСБ, Светла Славова от Димитровград и Николай Хаджиев от Стара Загора – членове на НС на ТМСБ.

Десислава Костова постави въпроса за членството на Турция в ЕС, Петър Курумбашев отговори, че към момента при тази политика на Турция този въпрос не стои пред Европейския съюз. Стана ясно, че българският евродепутат Петър Курумбашев е потомък на тракийски бежанци от с.Еникьой, Малгарско и близките му са се преселили първо в Тополовград и оттам в Стара Загора и Сливен, поради което е тясно свързан с тракийската кауза.

Младежите изгледаха презентация за Европарламента и неговите структури и функции. Получиха и покана за ново посещение по тракийска линия.

Срещата беше определена като изключително ползотворна и конструктивна.

КИТКА ЗДРАВЕЦ И НАЗДРАВИЦА ЗА ЮБИЛЯРИТЕ

Трима изтъкнати тракийски дейци отбелязаха юбилейни годишнини. Известният учен историк, изследовател на историята на тракийското движение, дългогодишен директор на Тракийския научен институт, член на Върховния комитет на СТДБ проф. Иван Филчев навърши 95 години. Бележитият учен фолкло-

рист и преподавател, член на Върховния комитет на СТДБ проф. Тодор Кирев посрещна 85-ата си годишнина. 80 години навърши Петко Станков – всеотдаен тракийски деятел, който активно участва в дейността на софийското тракийско дружество. На сбирка на дружеството в Тракийски дом в столицата тримата бяха поздравени

от председателя на СТДБ Красимир Преманов, който им връчи златен юбилеен плакет „120 години организирано тракийско движение“. Юбиллярите получиха по китка здравец за здраве и дълголетие и по една четири-листна детелинка за късмет и щастие. С чаша шампанско всички вдигнаха наздравица за юбиллярите.

НОВО ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО В КЪРДЖАЛИ

Ново тракийско дружество бе учредено на 3 април в Кърджали. За председател бе избрана Мариана Ликова. На учредителното събрание присъстваха повече от 30 души, които по една или друга причина не членуват в тракийското дружество „Димитър Маджаров“, стана ясно от участници в събранието.

Учредителите бяха поканили представители на СТДБ, тук бяха зам.-председателят на ЦР и председател на тракийското дружество в Ямбол Михаил Вълков и членът на ЦР на Съюза Чавдар Георгиев. Както е известно през 2017 г. Върховният комитет на СТДБ изключи

председателя на тракийското дружество „Димитър Маджаров“ Яни Янев в Кърджали от редиците на българските тракийци. Новото дружество изрази готовност да членува в легитимната организация на тракийци – СТДБ. Събранието избра ръководни органи – Управителен съвет и Контролен съвет. Дружеството ще носи името „Тракийско сърце“.

Аранжурмент на историята

Продължение от 1-а стр.

Няма държава в света, която да толерира антинационална дейност и тероризъм! Но има държава, в която през 1993 г. с мълчаливото съдействие на нейните управници, в с. Трънак, община Руен се издигна паметник – фонтанка на хванатите и осъдени на смърт атентатори. Така са „интерпретирани“ фактите в онзи момент заинтересованите! Нашите политици явно страдат от „стокхолмския синдром“, при който жертвата се влюбва в палача си. През октомври 2010 г. министър на образованието, зам.-кмет и бивш евродепутат присъстват в посолството на САЩ, на откриване на паметник на американски летци, свалени и загинали в небето на България през Втората световна война. Същите изпълнявали мисия да бомбардират столицата, при която по официални данни загиват

1234-ма жители на София, 1355 души са ранени, а 5300 сгради са разрушени. Мирни жители, не армейски формирования, жилищни сгради, а не казарми и военни обекти! Къде е паметникът на тези български жертви?

Знам, че мисленето е тежко занимание – изисква наблюдателност, регистриране на факти, намиране на логични причинно-следствени връзки, правене на анализ и изводи на основата на собствен опит или почерпен такъв от книгите. А книгите искат четене, но не на заглавия „Как да спечеля милион, докато спя?“.

Защото на въпроса – кой днес е аранжур на българската история, какви цели преследва и чия политика обслужва – никой няма да ни отговори! Сами трябва да открием отговора!

Иначе девизът е: „Не забравяй, но не отмъщавай!“

Продължение от 1-а стр.

Съпредседателят на Тракийския младежки съюз и член на Централното ръководство на Съ-

юза Цанко Атанасов разказа за състоянието на младежката организация и за нейните предстоящи изяви. За развитието на Тракийския

СЕМИНАР С АКТИВА НА СТДБ...

женски съюз говори съпредседателката му Ваня Мечева. Тя акцентира на юбилейните прояви, тъй като през тази година

се навършват 85 години от създаването на Тракийския женски съюз. Докладите предизвикаха интересна дискусия и обмен на мнения.

ДЕНЯТ НА ТРАКИЯ В СТРАНАТА

СТАРА ЗАГОРА

В ранния следобед на 23 март тракийци от Стара Загора и региона (Ракитница, Дъбово, Хришени и др.) се събраха в просторната зала на ресторант „Империя“, за да отбележат началото на празненствата, посветени на Деня на Тракия.

Председателят на тракийско дружество „Одринска епопея“ Цанко Атанасов поздрави присъстващите и представи гостите от

ПАВЛИКЕНИ

Тракийци от сдружението „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“ почетоха празника.

РУСЕ

И тази година наследниците и съмишлениците на русенски-тракийци отбелязаха 26 март – Деня на Тракия с преклонение и признателност. Заедно с общинската организация на СОСЗР бяха поднесени венци и цветя на паметника на Стефан Караджа. Д-р Любомир Златев произнесе кратко емоционално слово за безпримерния героизъм на българските войници при превземането на „непревземаната“ Одринска крепост, за високият боен дух и отличното ръководство на генералите Никола Иванов и Георги Вазов. След това имаше тържествен концерт, изнесен от вокалната група на дружеството, литературна програма и почерпка. Гост беше народният представител Пенчо Милков – депутат от БСП.

СВИЛЕНГРАД

Свиленградчани, потомци на тракийски бежанци, отбелязаха Деня на Тракия и 105-ата годишнина от Одринската епопея. Те се поклониха пред паметта на загиналите войници при на Одрин в градския парк. Слово произнесе историкът Коста Лъондев. Цветя поднесоха народният представител Никола Динков, общинската администрация, културни и обществени организации, граждани. Почетоха и паметта на хилядите тракийски бежанци, намерили подслон в България, една голяма част от които остават в Свиленград. Свиленградчани отдадоха почитта си и пред паметника на генерал Никола Иванов, а също и пред монумента „Кръстно знамение“.

Асеновград – фолклорния ансамбъл „Капитан Петко войвода“ към тракийско дружество „Родопи“.

Песента „Ясен месец...“, изпълнена от солистката на ансамбъла Христина Анастасова вдигна на крака цялата зала. Запяха всички тракийци.

С истинско празнично настроение продължи срещата до края. Тракийци бяха поздравени с песни, изпълнени от сестри Георгиеви – тракийско дружество „Фере“ – Ракитница и от Генка Нанева с двете си внуци – Гена и Румена от тракийско дружество – Стара Загора.

От 23 до 25 март в Стара Загора се проведе 18-тия Национален детски фолклорен конкурс „Орфеево изворче“. По традиция, организаторите на конкурса всяка година посвещават гала-концерта на 26 март.

По време на концерта в присъствието на много тракийци от името на Управителния съвет на тракийското дружество председателят Цанко Атанасов връчи специалната награда на дружеството „26 март – Ден на Тракия“, придружена със статуетка – реплика на оригиналната пластика „Орфей“ и парична награда, на групата за народно пеене при Център за подкрепа и личностно развитие – Асеновград с художествен ръководител Христина Анастасова, за високи художествени постижения в представянето им на конкурса.

ИСПЕРИХ

Членовете на Исперихското сдружение национална инициатива „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“ с председател Марена Георгиева поднесоха цветя пред мемориала на убитите войници „Св. Георги Победоносец“ в центъра на града. Пенсионираният учител Божко Маринов припомни за Одринската епопея. Поетесата Ирина Петрова прочете есето „Незабравим урок по история“ публикувано във вестник „Тракия“. Рецитирано бе нейното стихотворение „Тракийските наследници“.

СРЕДЕЦ

Март 2018. И тази година първият пролетен месец за тракийци от гр.Средец бе изпълнен с различни прояви. Не бяха подминати веселата Баба Марта и красивия 8 март. Предстоеше Денят на Тракия. На годишното събрание, в план-програмата за настоящата година, ръководството предложи празникът да бъде не един, а пет дни, цяла седмица. Членовете ни още тогава проявиха интерес към пред-

стоящите събития.

26 март бе посветен на тракийските бежанци. Голяма група от съюзни членове се поклониха пред паметната плоча на бежанците от Средецкия край, а след това в градския музей присъстваха на откриването на гостуваща от РИМ – Бургас изложба, посветена на тракийските бежанци.

На 27 март бе отбелязана 105-ата годишнина на Одринската битка с беседа от Донка Вълчева.

На 28 март – в препълнения читалищен салон в присъствието на тракийци от Средец и от няколко села в общината се проведе празничен концерт под наслов „Тебе славим, Тракийо, любима!“

29 март бе посветен на патрона на дружеството – войводата от Илинденско-Преображенското въстание Лазо Лазов.

30 март бе Ден на жената – тракийка, организиран от Клуба на тракийката с председател Янка Дойнова.

КАРНОБАТ

Членовете на тракийско дружество „Слав Мерджанов“ и на едноименното сдружение клуб на пенсионера в Карнобат почетоха на 26 март войводите на свободата. По традиция потомците на тракийските бежанци от Одринска и Беломорска Тракия се поклониха, положили венци и цветя пред паметника на Слав Мерджанов. След това фолклорната група към двете дружества изпълни химна „Тракийо, майко, Тракийо“. Тракийци видяха поличба в това, че по време на церемонията дъждът спря и изгря слънце.

ПОЕЗИЯ С ДЪХ НА СМОЛА

Петър Динчев на 80 години

Петър Динчев е роден на 6 април 1938 г. в с. Патриарх Евтимиево, Пловдивска област. Отраснал е в Асеновград, където завършва основното и средното си образование. Следва Българска филология в Софийския университет „Климент Охридски“ и след дипломирането си през

1963 г. работи като журналист. Бил е редактор в смолянския окръжен вестник „Родопски устрем“, зав.-отдел „Култура“ в многотиражния столичен вестник „Кооперативно село“, зам. главен редактор на вестник „Земя“. От няколко години е главен редактор на най-дълголетното българско списание „Читалище“.

Изявява се като поет и публицист, сатирик и фолклорист. Издал е книгите: „Няма греховна любов“, „Диво чувство“, „Развързани пориви“, „Малка вселена“, „Къде го чукаш, къде се пука“, „Дяволиада“, „Горчиви сонети“, „Подарено време“, „Озарение“, „И сънувам нежност“, „Когато душата плаче“, „Григитация“, „Прозрения“, „Потомка на Орфей“, „Пътеки към изгрева“, „Полъх на смола и др. Съставител е на поетични антологии.

Сред високите отличия, които е получавал, са двукратната награда на СБП (за поезия и за фолклористика), два път „Златно перо“ на Съюза на журналистите, „Сребърна лира“ на Съюза на музикалните и танцовите дейци, Националната литературна награда „Иван Невянин“ и др. Негови творби са излизали в Австрия, Беларус, Молдова, Унгария, Русия и други страни.

ТЪКАЧКА НА ХАЛИЩА

Гледам той
пролетен цъфтеж,
вслушвам се
в смеха на цветовете...
Как можа
така да събереш
с две ръце
земята и небето!

БОРОВЕ

Сурови, издръжливи, непокорни,
и камъка, и мъката пробили,
стоите върху яките си корени -
немея пред юнашките ви сили!

Вишите непреклонните си стволоче
нагоре все, към бистрите простори.
И никога, и никого не молител -
завиждам на хайдушката ви гордост!

Мълчите величави и безстрашни,
когато мракът хищно ви обгърне.
Ни леден сняг, ни злобен студ ви плаши -
пленива ме войнишката ви твърдост!

Уверени, без капка колебание,
челата си със облаци превързали,
прекръшват най-злите урагани -
прекланям се пред мъжката ви дързост!

Наметнали зелените си шуби,
по стръмни скатове на вечен стан сте.
Таите нежност в дланите си груби
и давете урок по постоянство.

Когато миг последен ви събори,
отивате си стегнати и прави.
Бъдете моя честа съвест, борове,
бъдете ми навред устои здрави.

ПЪТЕКА

Искам да изровя топъл спомен,
а ме блъска винаги студът.
Пътят ми премина през погроми.
Раните ми цял живот кървят.

Вятърните мелници ли вземам
винаги за свои врагове,
или непонятното ни време
не усетих накъде зове?

Дявол знае. Крача с чисти нрави
и на никого не слагам крак.
Простата човечност отстоявам,
добротата вдигнал съм за флаг.

Нека други да са по-модерни
и да къдрят своя идеал.
Черното за мен е само черно,
бялото изгрява с пламък бял.

Може да ме преведат през ада
и да ме горят жестоко там,
може да се спявам и да падам,
няма никога да се предам.

Див съм бил. Неуправляем. Нека
както искат да ме назоват.
Аз вървя по своята пътека,
горда честност ще ми е върхът.

КНИГА СЪС СТИХОВЕ НА ИВАЙЛО БАЛАБАНОВ НА РУСКИ

Книга на най-българския поет Ивайло Балабанов, излезе на руски език навръх националния празник на България. Сборникът носи заглавие „Площад надежды“. В него са влезли прекрасните произведения на Ивайло, публикувани в библиотеката на лауреатите на международния политически фестивал. Като двукратен участник именно в този фестивал, чието дванадесето издание предстои тази година отново във Варна, нашият поет спечелил всеобщата възхита и признание на присъстващите творци от десетки страни. Балабанов е носител на голямата награда на „Славянска прегръдка“ – „Летящото перо“. „Отдавна я замисляхме тази книга с поета Валерий Латынин. Той преведе 51 стихотворения на Ивайло, а издателство „Российский писатель“ издаде тази книга. Благодаря сърдечно на Валерий Латынин – за обичта му към поета Ивайло Балабанов, за сърцатите му преводи; благодаря и на на отговорния редактор – писателя, приятеля Николай Дорошенко, че

даде крило на това двуезично издание!“, споделя видната българска поетеса Елка Няголова. Елка Няголова е основен организатор на фестивала, който, впрочем, се съпътства с множество културни прояви в различни сфери на изкуството. По линия на фестивала стихове на Ивайло са публикувани още на чешки, полски, македонски, сръбски езици.

Ето едно от Ивайловите стихотворения, преведено на руски език:

ЧТО-ТО ПЛОХОЕ СЛУЧИЛОСЬ

Душа есть что-то, вроде песни.
Народ похож на стройный хор.
Мы сладкозвучно пели вместе, Но замолчали с неких пор.
Бывали праздники с грустинкой,
Но пели все и в грустный час
О Карадже* и о Руфинке**...
Господь царил в душе у нас.
Сегодня нет совместных песен,
Мы, якобы, в нужде живём,
Но музыкальных дисков плесень
Складируем в жилье своём.
Мы вместе сделались немymi.
Нас ветер гонит вдоль дорог.
А где душа народа ныне,
Не знает, видимо, и Бог.

*Стефан Караджа – българский гайдук.
**Руфинка – героиня народного фольклора.

Представена е и кратка биография на автора. Ивайло Балабанов е роден на 28 август 1945 г. в ивайловградското с. Хухла. Завършил е гимназията в Ивайловград, където е бил и програмен директор на местната радио. Балабанов. Стихотворения на големия поет са печатани в най-популярните списания и антологии и международни издания. Стиховете му са преведени на руски, полски, чешки, сръбски и други езици. Той е почетен гражданин на Ивайловград, Кърджали, Свиленград и село Хухла.

И още една новина, свързана с името на поета тракиец от с. Хухла, Ивайловградско. Той е сред българските автори от 10 страни и 4 континента, включени в литературния сборник „Читател до поискване“ Той е съставен от редакционния екип на Българския информационен портал в Чикаго и приятели. Книгата вече бе представена във Велико Търново.

Елена Алекова: Не ме оставяй сама с болката на света

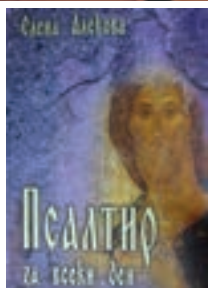
Нова книга на поетесата с духовни стихове и псалми

На 14 март т.г. в големия салон на Българската академия на науките беше представена стихосбирката на поетесата Елена Алекова „Псалтир за всеки ден“. За нея авторката казва: „Книгата съдържа духовни стихове и псалми. Тя беше провокирана от едно мое посещение на Бегликташ. Там се запознах с Ваня Монева. Тя ми даде техен диск с църковни песнопения, които по много странен начин ми въздействаха“. Така, че изящните духовни стихове и псалми са провокирани от църковни песнопения, изпълнявани от хора на Ваня Монева. Поетесата Елена Алекова е родена в родопското село Мугла. Завършила е Литературния институт „Максим Горки“ в Москва. Тя е доктор по филология, публицистка и литературоведка. Авторка е на поетични книги, на романа в стихове „Милена“, на творбите „Отвъд думите“, „По невидимите магистрали“, „Моята България“, „Сеячът на безсмъртие. Думи за Николай Хайтов“.

Литературният критик Никола Иванов казва: „Тази лирична книга по същество за мен не е изненада. Познавайки останалото ѝ не само поетично творчество, това просто е нейният духовен свят. Тя винаги успява в

■ Критикът Никола Иванов и поетесата Елена Алекова

книгите си да преодолее бита и да го превърне в битие, в духовност. В псалмите, които е написала, чистата духовна субстанция преобладава. В нейните стихове има и социални моменти, има и пацифистки моменти. През цялото време, когато четем, не ме напуска усещането, че се намираме в храм“.

В поезията сърцето на Елена Алекова е „отворено и за земното, и за небесното“. Никола Иванов, който представи стиховете на Елена Алекова, завърши изложението си с думите: „През цялото време, докато четем, не ни напуска усещането, че се намираме в храм“!

ПАМЕТНИК НА НИКОЛАЙ ХАЙТОВ В ДВОРЕЦА НА КИРИЛИЦАТА

Дворът на кирилицата ще финансира изработването на бюст-паметник на великия български писател Николай Хайтов. Скулптор на мемориала ще бъде синът на бележития наш творец – Александър Хайтов. Припомняме, че създателят на

комплекса – Карен Александриян, е решил да увековечи там към 80 именити автори от различни народности. През миналата година в уникналата Алея на писателите бяха открити бюст-паметници на Пейо Яворов и Иван

Вазов. Скоро се очаква там да се появят и паметници на Паисий Хилендарски, Христо Смирненски, Никола Вацаров и Гео Милев, за чието изработване средствата дари 84-годишната шуменка Йорданка Славова.

■ Скулпторът Александър Хайтов и създателят на комплекса Карен Александриян в Двора на кирилицата. Снимка: Фейсбук

ПОМАШКАТА КАРТА

Кой и защо продължава да заиграва с идентичността и езика на българите мохамедани?

БОРИС ДАНКОВ

Повече от 20 години в България продължава да се върти една и съща грамофонна плоча, да се повтарят едни и същи измислици и фалшификации, нагли лъжи на „наши и чужди“ антрополози и самозвани етнолози, публицисти и лингвисти за произхода, „националната идентичност“ и езика на българите мохамедани. Продължава тиражирането на псевдонаучни изследвания и версията за съществуването на т.нар. „помашки етнос“. Не спират опитите за „доказване“ на... турския произход на българите мохамедани. Безцеремонно се натрапва измислицата за масови „български зверства“ срещу нашите сънародници с мюсюлманско вероизповедание. Повтарят се пантюристките идеи за някакво „побратимяване“ между асимилираните „помаци“ в Турция и българите мохамедани. Натрапва се неоосманската визия за необходимостта от някаква ислямска цивилизация на Балканите, която щяла да донесе спокойствие и благоденствие на всички етноси под скиптъра на „модерна“ Турция.

Едновременно с това всеки опит за демаскиране на тези нагли спекулации и манипулации тутакси се представя като националистическа параноя и плиткоумна ограниченост, патриотарско изтребяване.

Изобретяване на... нов етнос

Още през 1997 г. от т.нар. Институт за източноевропейска хуманитаристика е осъществено „представително“ социологическо изследване в Родопите, според което 33 на сто от живеещите там мюсюлмани се самоопределят като „българи“, 62 на сто като „други“, а 5 % като „турци“. В 2011 г. пак там бившата надъхана седесарка проф. Евгения Иванова осъществява ново проучване, според което българите мохамедани са 26 на сто, в графата „други“ се самоопределят 69 на сто, а като „турци“ – отново 5 %. Върху тези данни професорката-политоложка от Нов български университет прави своите „фундаментални“ изводи, публикувани по-късно в съставения от нея сборник „Помаци: версии за произход и съвременна идентичност“ (2014).

Според Евг. Иванова „се очертава все по-отчетлив процес за обособяване на отделен етнос, обхванал не само елитите, но все по-

големи масиви от хора...“ Така професорката стига до „откритието“, че в Родопите е започнал да се заформя... „помашки етнос“. На няколко пъти в своето писание тя припява мантрата, че това било ... „трайна тенденция“. Година по-късно в сборника

„Балкански форум“, бр. 2 (2015) Евг. Иванова уточнява, че войната на интерпретациите върху променливата идентичност на „помациите“ водела до ... „възникваща тенденция на собствено етническо самосъзнание“.

В най-новото си изследване върху „нагласите на мюсюлманите“ (2016) тя установява, че „за българоезичните мюсюлмани религията (т.е. ислямът – бел. Б.Д.) е идентичност и основание за престижност“. В интервю за печата (2017), пак върху резултатите от същото изследване, стига до извода, че „самоопределението на българоезичните мюсюлмани е толкова разнообразно, че е трудно да се намери обединителен термин“. Все пак откривателката на „помашкия етнос“ предпочита те да са „българоезични“, само

■ Проф. Евгения Иванова, изобретателката на така наречения „помашки етнос“

и само за да не бъдат... българи. Това лавиране между понятията и термините на известната антроположка съвсем не е случайно, тъй като тя тръгва да доказва своята теза за „обособяващата се отделност, различност и другост“ на изобретения от нея „помашки етнос“ по презумпция. Имало вече тенденции и нагласи, които „по всяка вероятност“(!) щели да растат, „пропорционално на апетитите за асимилация от едната или от другата мнозинствени общности“ – т.е. на турската и българската страна. Според професорката българите мохамедани в най-западната част на Родопите и в Пиринско се били... самоопределили като турци, макар да е добре известно, че това по-скоро е резултат от антибългарската религиозна и политическа инвазия в този регион. В своето изследване Е.Иванова представя всички „изобретени“ хипотези (по-скоро измислици и фалшификации!), „доказващи“ небългарския произход на „помациите“, без да отрони нито дума за историческия факт, че се касае за изконно българско население, ислямизирано от османските завоеватели. Излиза, че днес българи се домогват да ... асимилират българи, което е пълен nonsens. А иначе възниква естественият и логичен въпрос защо професорката, подобно на врачка, бърза да обяви появата на

въпросния „нов етнос“? – Заради самата „научна прецизност“, възпиращата неолиберална „модерност“ или поради някаква трета, господ знае каква причина?...

Тора Бора и... Зеленгора

... Не, не става дума за митичното скривалище на Осам Бин Ладен, а по-скоро за стоицизма на този тайнствен момък Георги Зеленгора, чието презиме (или псевдоним), по някаква случайност, съвпада с названието на най-високата планина в Босна и Херцеговина. Или по-точно – за упорството, с което той проповядва своите антибългарски тези, като разпалва етническа омраза и фанатично обругаване на нашата страна и парадира с някаква си своя „османистка“, във всеки случай, небългарска национална принадлежност. Доста странна е „научната“ кариера на този самозван „етнолог“ и проповедник на политическа ненавист и садо-мазохистично българомразие. В края на 90-те години той завършва история в Софийския университет, след което се посвещава на „научна“ дейност. През 2002 г. защитава докторат върху тема за съдбата на малоазийските българи, но в 2009 г. рязко „променя курса“, като започва „теренни проучвания“ в нашата южна съседка върху идентичността и езика на... „турските помаци“. Тази тема се оказва истинска „златна находка“ за амбициозния „учен“. Следват неговите неизброими воаяжи до Турция. Там той „изследва“ над 100 селища, като участва в „научни“ симпозиуми и дейността на създадената в нашата южна съседка помашка фондация PODEF. В 2012 г. излиза на български книгата му „Помаци в Турция“, която през 2017 г. е издадена на турски език в Турция и определена от тамошните „специалисти“ като истинска „победа“ за нейния автор. През 2013 г. Зеленгора е сред отявлените привърженици на Европейския институт „Помак“ и неосъществения политически проект Партия „Помак“, както и главен редактор на електронния сайт „Европомак“.

Но неговият „звезден час“ са поредицата публикации на „помашка тема“, в които той громи българите и българската държава за тяхното... насилие над „помациите“. През 2013 г. в сп. „Либерален преглед“ излиза статията му „Българи ли са помациите и куп други въпроси“, в която той афишира своята недвусмислена антибългарска теза: „няма как да сме обединени върху принципа всички сме българи, защото някои не сме...“. Според Г. Зеленгора „България за помациите е само техен биологически родител“, който ги е изоставил. И още – тя е „мултикултурна държава,

която единствено като такава може да оцелее в бъдещето“. Върхът на антибългарската ненавист на автора е неговата статия „Балканската война – масова смърт и етническо прочистване“ („Либерален преглед“, 2013 г.). В нея, върху основата на манипулираната демографска статистика, Г. Зеленгора „доказва“, че войната не е никаква „победа“ за България, а „едно от най-големите престъпления, които нашата(?) държава е извършвала“. Според него по време на Балканската война страната ни е извършила „масови убийства и принудително изселване на стотици хиляди хора“. Тази инсинуация за някакво си „етническо прочистване“ той повтаря през 2015 г. на срещата с активисти на фондация PODEF в Турция и по-късно на 5 април 2017 г. по време на организирания от фондацията симпозиум, на който се изнасят доклади за някаква си мнима „българизация на помациите“. Тогава е и прожекцията на „документалния“ филм на Г. Зеленгора „Помашки сълзи“, който е своеобразно повторение на неговите антибългарски мантри. На 3 май 2017 г. в

Червената къща в София е организирана режисирана дискусия върху филма, по време на която, заедно със свои съмишленици, той „доказва“ наличието на „помашки етнос“ и „помашки език“ в България.

Турските сценарии и стратегии

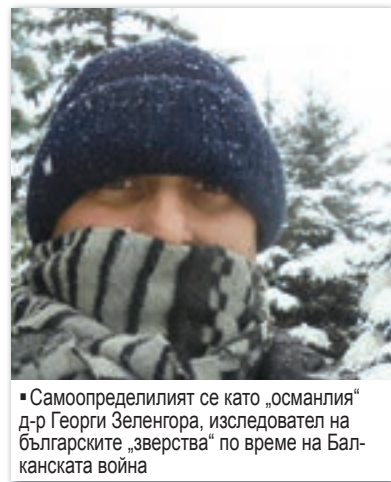
Колкото до турските сценарии и стратегии по „помашкия проблем“, те са почти непроменени. През 2012 г. в своя скандален доклад, изнесен в Смолян, турският професор Ахмед Гюншен обявява, че „помациите са потомци на хуни, авари, кумани и печенези“, които нямат нищо общо с българите. И още, че „те принадлежат на турската история и култура“. През 2016 г. в електронния сайт на Центъра за стратегически изследвания Rumeli Balkan е публикуван актуализиран вариант на този пантюристски опус на Гюншен, в който се твърди, че „помациите били обект

на „претенции“ от страна на българи, гърци, македонци и сърби“. В османските източници нямало информация, че те са българи и пр. Те били само мюсюлмани и „преди всичко – турци“. Прочее, подобни тези и хипотези продължават да се тиражират в съседна Турция. Илхан Токсюз например повтаря „откритието“, че „турците са дошли на Балканите преди османлиите“ и че „помациите“ са част от тази етническа вълна, предшестваша „появата на българите и българската държава“. Ерхан Девансевар смята, че „помациите са истински турци“. Туран Езган повтаря измислицата, че „помашките турци са били подложени на зрелищни убийства и нечовешки зверства“.

Псевдонаучните фалшификации и измислици

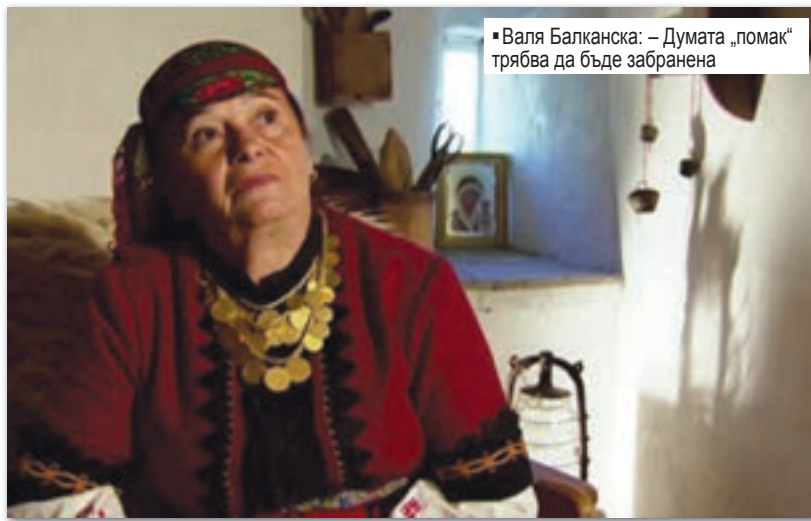
на турските учени и стратегии са ясни. Те не са нищо повече от продължение на пантюристките амбиции и неоосманските стремежи за възстановяване на мултиетническата, мюсюлманска „хармония“ на Балканите.

Учудващ е обаче „научният“ замах на нашенските антрополози и етнолози. Повече от странни са псевдонаучните метаморфози на изобретателката на „помашкия етнос“ Евгения Иванова, които реално обслужват споменатите амбиции и кроежи на турските неоосманисти. Жалък

■ Самоопределият се като „османлия“ д-р Георги Зеленгора, изследовател на българските „зверства“ по време на Балканската война

е клиничният садо-мазохизъм на Г. Зеленгора, с който той се стреми на всяка цена да „докаже“ българските „зверства“ над българите мохамедани по време на Балканската война. Прочее, в своя фейсбук-профил той в някаква степен обяснява своята позиция чрез декларираната си национална идентичност: „Ние всички сме османци. Гърците и те са османци...“ Ако самият Зеленгора е „османлия“, пита се в задачката какво прави в България? Доколкото ни е известно такива като него е имало по българските земи до 1878 г., но годината сега е 2018. Така е обаче, когато една държава е разграден двор, а народът ѝ – стадо без кучета. Тъй близо 20 години неолиберални политолози и ориенталски дервиши си разиграват коня пред очите на родните специални служби, магистрати и управници. Имаме Конституция и закони, а няма кой да ги спазва. Имаме държава, а къде е тя?...

■ Валя Балканска: – Думата „помак“ трябва да бъде забранена

ПЛАТЕНИ РУСОФОБИ ФАЛШИФИЦИРАТ ИСТОРИЯТА НИ

Трети март 1878 година е последният шанс за спасението на българския народ

ДОЦ. Д-Р ЙОРДАН
ВЕЛИЧКОВ

Факт е, че през последните години няма историческо събитие или значима дата, свързани с Русия да не се използват от малка групичка платени русофоби за обругаване и грубо оклеветяване на всичко руско. Особено злъчни и яростни са русофобите в публикации, „посветени“ на трети март.

Безцеремонно пренебрегвайки историческите реалности, очевидните факти и безспорни документи и свидетелства, те най-произволно преиначават или фалшифицират събитията, свързани с този велик за българския народ ден. С особено настървение се подменя историческата истина за причините, целите, хода на военните действия и резултатите от Руско-турската война от 1877–1878 г. Отричайки освободителния характер за българския народ, те я представят като поредна завоевателна война на Русия, преследваща завладяването на Цариград и проливите. А има и по-ентузиазирани русофоби, очевидно с крайно ограничени познания и посредствен интелект, според които руските претенции били за включване на българските земи в границите на Руската империя.

Науката, включително и историческата, е сфера, в която спорът е не само допустим, но и желана форма за достигане до истината. Всеки спор обаче задължително трябва да се позовава на автентични аргументи и свидетелства. В случая русофобите нямат нито един факт или документ, който да подкрепя техните твърдения. Впрочем, повечето от тях не са историци и може би не са чували за договореностите на великите сили (Англия, Германия, Австро-Унгария), които давайки съгласие Русия да обяви война на Турция, строго регламентират границата, до която може да стигне руската армия. А след избухването на войната Лондон, Берлин и Виена с внимание следят хода на военните действия. Когато

руската армия напредва към Цариград, те предупреждават Русия да спазва договореностите. А Англия изпраща своя флот в турски води. Високопрофесионалната руска дипломатия отчита международните реалности и стриктно се съобразява с мнението на големите европейски държави, за които Цариград и проливите не са руско-турски, а общоевропейски въпрос. Посегателството върху турската столица и Босфора ще провокира остра, включително и силова реакция на Европа, която не би допуснала такъв акт, който би променил равновесието на силите на континента и би провокирал нова Кримска война.

Международната обстановка, при която се води руско-турската война, както и безспорните свидетелства за стриктно спазване на предвоенните договорености от великите сили и най-вече от Русия, са без значение за персони, които не се интересуват от историческата истина, а от ефекта на кресливата и злъчна пропаганда и от ангажимента да оправдаят средствата, които са получили за нея.

Още по-абсурдно звучат упреците на фалшификаторите към Русия заради Берлинския конгрес, на който бе разпокъсан българския народ, както и намесата на Русия в съдбата на българите, които били в състояние сами да се освободят от турско робство и да обособят българската държава в реалните етнически граници. Русия попречила на тази възможност.

Очевидно, тези, които плашат на фалшификаторите на българската история в този критичен момент от миналото на българите, са наследници на онези, които всъщност иницираха Берлинския конгрес и заложиха мини на всички последващи войни и кръвопролития на балканските народи. Не Русия, а Англия, Германия и Австро-Унгария брутално посегнаха върху единството на българския народ. И не те, които не смятаха да пожертват и един войник за свобода

на българите, а руския народ плати огромната цена – 26 хиляди убити и десетки хиляди ранени и осакатени за свободата на българския народ. А твърдението за самостоятелно освобождаване е близко до сюжетите от фантастичните филми. През цялото си съществуване Османската империя е поддържала от 200 до 400 хилядна армия, от която 70–80 хиляден елитен еничарски корпус. Най-големите български въстания, избухнали през годините на робството, са от 10–12 до 20 хиляди души. Затова и всички те завършват с тежки поражения. Многобройните исторически документи свидетелстват, че възможността за самостоятелно освобождаване е била минимална и дори сведена до нула.

Впрочем, нека припомним, че Русия започва войната с 270 000 армия, от които 170 хиляди действат на Балканите, т.е. на българска територия, а 100 хиляди в Кавказ. Затягането на военните действия и упоритата съпротива на турците принуждава руското командване да включи още 100 хилядна армия. Заедно с 35 хилядите румънци срещу Османската империя е изправена над 400 хилядна редовна обучена и с добро военно командване армия.

Научната обективност и добросъвестност налага да припомним, че тази война нито е желана, нито е провокирана от Русия. Причината, предизвикала избухването и е гневна реакция на евро-

пейската общественост срещу жестокото потушаване на Априлското въстание и извършените неистови зверства от турските въоръжени сили върху българското население. Силно влияние върху колебаещия се да обяви война на Турция руски император Александър II оказва руската общественост. Тя е категорична, че дълг на Русия е да защити един братски православен народ.

Известен безспорен факт е и готовността на императора да изтегли армията и прекрати военните действия срещу Турция след неуспешните в началото опити за превземане на Плевен. А една от причините за неуспешното начало на Освободителната война е не само подценяването на турските въоръжени сили, но и незавършената реорганизация и превъоръжаване на руската армия, която не е била готова за водене на мащабна и тежка война. Наред с грубите, но наивни и глуповати фалшификации, платените русофоби фантазират и други най-невероятни твърдения. Един от най-яростните русофоби „убеждава“ от екрана на една телевизия, че с войната от 1877–1878 г. Русия е целяла не освободението на България, а да завладее петрола на Азербайджан. Тази абсурдна, но и смехотворна теза свидетелства както за морала, така и за историческата неграмотност на автора. Ако бе погледнал поне една енциклопедия, щеше да прочете, че Северен Азербайджан е включен в Руската

империя още през 1813 г., а Баку – 1806 г. Освен това през 70-те години на XIX век двигателите – бензинов и дизелов, не са открити и никои не се интересувал от петрола. Този факт, обаче, е без значение за фалшификатора. Той разчита на неосведомеността на част от зрителите, които приемат лъжата за истина. За съжаление това не е върхът на дезинформацията. Друг събрат по перо, очевидно и той работещ по проекта, който спокойно може да бъде наречен „България без българи“, обвини Васил Левски в тероризъм срещу законната турска власт, а Освободителната война, като нелегитимна. Още повече, тя нарушила спокойствието на българите, т.е. на раята, която спокойно си живеела в Османската империя. Авторът на този дезинформационен шедевър не пояснява по силата на кое международно право турците завладяват десетки народи, връщат развитието им и им оставят едно единствено право – да работят и хранят паразитните завоеватели.

Разбира се, руската външна политика не е безгрешна и не е водена само от хуманни съображения. Тя е провокирана или е провокирала войни, които са имали освободителен или завоевателен характер. За нас войната 1877–1878 г. има освободителен характер, за други народи руската империя е завоевател. Каквито и оценки да се дават, обаче, на външната политика на Русия, каквито и положителни или критични бележки да се отправят, те трябва да се обосновават и изграждат върху научни данни и доказателства. А това означава прилагане на един добросъвестен, обективен и безпристрастен подход и анализ на свидетелствата и фактите. Фалшифицирането на миналото на един народ често пъти обръква ориентирите за бъдещето му развитие. Затова полза от фалшификация на исторически събития, дати, личности имат единствено заинтересовани външни сили.

Според авторитетни български и международни наблюдатели, анализатори и историци, войната от 1877–1878 г. идва / става / случва

се/ в един критичен за българите момент. Крайно агресивният национализъм на малките съседни държави – Гърция, Румъния и Сърбия вземат застрашителни мащаби. Ясно очертани са претенциите за пълно завладяване на българските земи и денационализиране на българския народ. След като нито една от тях няма потенциала сама да ги завладее, през 60-те години на XIX в., те, в резултат на много преговори, се договарят да ги разделят. Този опит изключва всякакви възможности за поява на независима българска държава. Особено ярко агресивният характер на национализма на съседните държави се проявява, и то със страшна сила след разпокъсването на България на Берлинския конгрес и след двете национални катастрофи (1913 и 1918 г.). Българите – над 2,5 милиона попаднали в границите на Гърция, Румъния и Сърбия са подложени на такава брутална денационализация, която е без аналог в европейската история. Над 100 хиляди, заплащат с живота си отстояването на българската си национална принадлежност. Стотици хиляди емигрират. А останалите българи за безпрецедентно кратък срок от 2–3 десетилетия стават „сърби“, „румънци“ и „гръци“. Най-непокорната част от тях са „покръстени“ в „македонци“.

Трагичната съдба, сполята българското население, откъснато от България, е едно безспорно категорично свидетелство за реалната, а не хипотетична опасност от изчезване, надвиснала над българския народ при попадането му в границите на трите балкански държавици. В края на XIX в. и началото на XX се заражда още един войнстващ национализъм – турския, според който всички етноси в Османската империя са неразделна част от турската нация.

Очевидно със саможертвата на героите от Априлското въстание бе провокирана Руско-турската война от 1877–1878 г. Тя избухва в един критичен за българите момент. Поради това безспорен е не само нейния освободителен характер, но и нейната спасителна роля. Като се има предвид обаче същността на национализма на съседните държави и на турците, перспективите за оцеляването на българите като етнос са били доста проблематични.

Убедителен пример за това са както денационализираните българи, така и съдбата на кюрдския народ. Вече 140 години след освобождаването на България на този 30 милионен, достоен, древен народ му се отнема елементарното човешко право – да има собствена, независима държава. („Труд“)

• Подписването на мирния договор в Сан Стефано

ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА РАО „ТРАКИЯ“

Елхово бе домакин на Общото събрание на РАО „Тракия“. То се състоя на 30 март т.г. в общинска зала „Елхово“. Мероприятието започна с приветствие и представяне на общината-домакин от кмета Петър Киров, който е и член на Управителния съвет на РАО „Тракия“. Дневният ред на Общото събрание включваше отчети на ръководните органи на Асоциацията за 2017 г., приемане на бюджет и работен план за 2018 г. Бяха направени и промени в Устава, които се налагат поради влезли в сила

изменения в Закона за юридическите лица с нестопанска цел, касаещи прехвърлянето

на регистрацията на ЮЛНЦ от окръжните съдилища по седалището им в Агенция по

вписванията. В Общото събрание участваха делегатите – кметове и представители на общинските съвети на членуващите общини. Представители на СТДБ като асоцииран член бяха заместник-председателят на ЦР на СТДБ Михаил Вълков и членът на ЦР Чавдар Георгиев. Като гости на мероприятиято присъстваха представители на партньорската Асоциация на общини от Източна и Западна Тракия „ТРАКИЯКЕНТ“, Турция (кметове на Кешан, Чорлу, Буюк Мандра, Визе и Хавса), както и изпълнителният директор на Националното сдружение на общините в Република България Силвия Георгиева.

По покана на асоциацията „ТРАКИЯКЕНТ“ делегация на РАО „Тракия“ гостува в Текирда през април т.г.

НА ВЕЛИКДЕН ЗАЕДНО

ПОМОРИЕ

„На Великден заедно“ – това бе празникът, който тракийското дружество „Одринска епопея“ организира съвместно с община Поморие. Денят беше слънчев и прекрасен, площадът на града се изпълни с много музика, танци, песни и хора. А красиво подредената изложба от козунаци, цветя и писани яйца посрещаше гостите, които им се възхищаваха. След празничната програма, в която взеха участие певческа група „Тракийка“, целодневна детска градина „Веселушко“, духовният оркестър на община Поморие и танцов състав „Чайка“, вкусните козунаци и писаните яйца бяха раздадени. Хората бяха заедно, щастливи, усмихнати и благодаряха за добре организирания празник.

ПЛОВДИВ

На третия ден на Великден пловдивските тракийци по традиция се събраха да отпразнуват светлия християнски празник. Специално избрано жури отличи най-красивите и нестандартни великденски яйца. За своя личен празник почерпиха родените през първото тримесечие от годината. Юбилярите получиха картичка с поздравления от името на Тракийско дружество – Пловдив и читалище „Тракия – Пловдив – 2008 г.“ Специален поздрав за всички празнуващи отправи гостенка от Момчилград с пожелание за общи изяви. Тържеството продължи с танци, веселие и добро настроение.

Честито!

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България и редакционната колегия на вестник „Тракия“ честитят на рождениците на Съюза:

чл.кор проф. Васил Проданов -

София..... 5 май 1946 г.

Донка Петрова – София 8 май 1960 г.

Стефан Начев – София 15 май 1958 г.

Петра Мечева – Стара Загора..... 16 май 1931 г.

Гено Пухов – Созопол..... 23 май 1965 г.

ПРЕД ЮБИЛЕЯ НА ТРАКИЙСКИЯ ЖЕНСКИ СЪЮЗ

ЯНКА ДОЙНОВА

Тракийското женско дружество „Лазо Лазов“ в град Средец проведе различни прояви, посветени на 85 години на ТЖС в България. В началото на месец март бяха изработени поздравителни картички, които бяха изпратени на трудно подвижни и болни членове на дружеството. Изработени бяха мартеници и участвахме в Общинския базар на мартениците, организиран от Община Средец. За Осми март подготвихме поздравителни

картички и организирахме тържество за жените тракийки. Подготвихме викторина, томбола и забавни въпроси, свързани с празника. От началото на 2018 г. всяка сряда провеждаме сбирки, на които запознаваме членовете с живота и дейността на бележити българки, поставили началото на Женския тракийски съюз като Мара Михайлова, Магда Петканова, Странджанската Баба Тонка – Мария Тенишева, Христина Морфова и други. На 30 март година проведехме Ден на жената тракийка.

Изнесена беше беседа за героизма на жената тракийка в миналото и днес. Представени бяха жени отдала целия си съзнателен живот на тракийската идея – НЕДЯЛКА ПАВЛОВА И ДОНКА ВЪЛЧЕВА, чиито имена ще изпратим в Централното ръководство за включване в сборника, който ще се издаде в чест на годишнината. Бе направена изложба на терлици – неизменна част от бита на българите в миналото и днес и беше изнесена беседа във връзка с тази част от облеклото.

ПРЕДСТОЯЩО

„ФОЛКЛОРЕН ВЕНЕЦ БОЖУРА“

XXVI Национален странджанско-тракийски събор „Фолклорен венец Божура“ ще се състои на 26 и 27 май т.г. Негови организатори са Община Средец, Съюзът на тракийските дружества в България и народното читалище „Пробуда – 1897“. Председател на Инициативния комитет е инж. Иван Жабов – кмет на община Средец. Съборът има за цел да продължи музикално-песенната традиция на Странджанско-тракийския край, да провокира интереса на младото поколение и стимулира неговото развитие в областта на фолклорното ни наследство.

В рамките на събора се провеждат:

Конкурс за млади изпълнители на странджански и тракийски песни, разделени в четири възрастови групи:

(I-ва група – от 4 до 10 годишна възраст; II-ра група – от 11 до 14 годишна възраст; III-та група „любители“ – от 15 до 19 годишна възраст; IV-та група „професионалисти“ – 15 до 19 годишна възраст)

Конкурс за млади инструменталисти (гайда, кавал, тамбура, гъдулка), в същите възрастови групи.

Конкурс за детско-юношески фолклорни групи, разделени в две възрастови групи: (I-ва група – от 4 до 13 годишна възраст

II-ра група – от 14 до 19 годишна възраст).

Ще бъдат връчени следните награди: приз „Фолклорен венец Божура“ – плакет и парична награда; приз „Комния Стоянова“ – плакет и парична награда; награда на кмета на община Средец за цялостен принос към събора; награда на тракийските дружества – диплом и парична награда;

I-ва, II-ра и III-та награда във всички групи – диплом и парична награда

Участниците изпълняват две народни песни (мелодии) от странджанската или тракийската фолклорна област с времетраене до 5 минути, а групите за автентичен фолклор две песни до 6 минути.

3.2.1. Изпълняват две народни песни от странджанската или тракийска фолклорни области с времетраене до 6 минути.

Още за условията и таксите, за справки и записване: Дирекция „ОЗКСДИМС“;

gsm: 0884 544 818 – Соня Желева; 0884 544 807 – Десислава Стефанова email: bojursredets@abv.bg

Заявки за участие по образец се приемат до 15 май 2018 г., на адрес:

гр. Средец п.к. 8300, област Бургас, пл. „България“ № 8, Общинска администрация,

За „Фолклорен венец Божура“. Образец на заявката може да бъде изтеглен

и от електронния сайт на Община Средец – www.sredets.bg

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА СТДБ ИЗНЕСЕ ПУБЛИЧНА ЛЕКЦИЯ В УНСС

На 12 април председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов изнесе публична лекция пред клуба на учените ветерани в Университета за национално и световно стопанство. Темата на лекцията бе „СТДБ – история, настояще и перспективи“, след която се проведе дискусия. На форума присъстваха представители на академичната общност и на тракийци. В края на лекцията представителите на академичната общност поднесоха благодарност на Красимир Премянов и му връчиха грамота.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96 Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталоген
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, Георги ДИМИТРОВ -зам. гл. редактор,

проф. Иван ФИЛЧЕВ, Елена АЛЕКОВА, Никола ИНДЖОВ и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ

e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА

СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC:STSABGSF

Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044;

Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03;

Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

КАПИТАНИНЪТ

ВАСИЛ МИХАЙЛОВ НА 80 ГОДИНИ

МАРИЕЛА БАЛЕВА

Не е лесно да отказваш награди, но някои хора могат да си го позволят. И да направят своя избор без да се съобразяват с никого и с нищо. „С моя опит, с моите успехи, с моите грешки съм си извоювал привилегията да отказвам приятелства, да отказвам срещи, да отказвам роли и да отказвам награди.“ Толкоз. Какво можеш да кажеш на гениалния Васил Михайлов – синоним на чест и достойнство, след такава категорична позиция? Просто я приемаш. С респект.

Той е от актьорите, които наистина са станали част от времето, в което живеят. И поколения са буквално хипнотизирани от могъществото на таланта му. Да изиграеш стотици роли в театъра, киното и телевизията и да те запомнят с много от тях си е съдба. Една от ролите му наистина е емблематична – тази на Капитан Петко войвода. И досега се помни как животът по улиците навсякъде замира, когато по телевизията се излъчва всеки пореден епизод на култовия сериал. Тогава в началото на 80-те той е най-популярният български артист, по известност с него можеха да се конкурират само Стефан Данаилов и Григор Вачков след излъчването на „На всеки километър“. Срещите му със зрители в онези години са стотици из цялата страна, в някои дни се случва да има и по 9 на ден. Хората буквално не го пускат, следват въпроси, въпроси и желание просто да го слушат и да се докоснат до него. Харизмата му наистина е невероятна, а гласът му не може да бъде събран с ничий друг.

Зрителите го помнят и като Стамболов, Стамболийски, Хан Кубрат, Хан Крум, Манол Кехая, Дантон, Сюлейман ага, Сократ, Ричард III... И с особен трепет като Ибрям Али, който изпя оная чудна родопска песен „Руфинка болна легнала“. А как само я изпя с дебелая си пътен бас във филма „Краят на песента“ – първата му главна роля на екрана! Който го е чул да пее – където и да е – на сцена, на екран или на маса, непременно си е помислял, че операта в лицето на басовите партии със сигурност е загубила голям талант. Преди повече от половин век съдбата му обаче подсказала друг сценичен път – към театъра и киното.

Васил Михайлов се пали на секундата от най-малкото

Един от най-големите и най-обичани български актьори – Васил Михайлов, окръгли 80 години. Актьорският му стаж е вече 57 години, което си е има-няма цял живот. И вместо да приема заслужени почести и награди, екранният Петко Войвода ги отказва. Както стана и в края на миналия месец – в знак на протест срещу всичко онова, което става и не се случва в българския театър, отказа да вземе наградата „Икар“.

нещо, непредсказуем е в решенията си. Няма как, нали е зодия овен. Изгражда характера си още от малък. Носи в гените си кръвта на тракийските бежанци, произхожда от бежанско семейство от с. Мараш, Западна Тракия, а фамилията му е Чинаров. Роден е в Стара Загора. Може-

ката Анна Томова-Синтова, която също е заралийка, се явили на конкурс за хористи в операта. След това обаче станал ...шлосер матричар и стигнал до пети разряд в местния завод „Светлина“.

През 1960-а, вече 22-годишен младеж, идва в София, изтупан в електриков

■ Васил Михайлов като Капитан Петко войвода

ло да стане лекар, но заради две петиции в дипломата се разминава с медицината. Пее още от дете, но не уцелва преподаватели. Дори с вели-

костюм и самочувствие на човек, който взема почти 800 лева месечна заплата. Тогава влиза в сградата на ВИТИЗ за първи път, но не на изпит, а

за да гледа представянето на свой приятел. Съдбата обаче си знае работата – Васил му се струва много лесна работа да си артист и след като обявяват допълнително места, набързо се подготвя, явява се и го приемат в класа на проф. Желчо Мандаджиев. Още като студент играе три пиеси на сцената на Военния театър. Най-напред го кани Леон Даниел в „Старата дама“. Младежът дори не подозира, че след години ще стане една от най-големите звезди на същия този театър. Разпределен е в театъра в Димитровград, но заради свалена пиеса на режисьора Асен Шопов по идеологически причини, той е пратен в Хасковския театър. През 1967-а е негов директор – най-младият, само на 26 години. В края на същата година вече е поканен да играе на сцената на Театъра на Армията – там е и до сега верен до гроб на трупата, повече от 50 години любов необяснима.

ЗА НЕГО:

КАПИТАНЪТ НА БЪЛГАРСКАТА ДОБЛЕСТ

За българите Васил Михайлов си остава войвода, предрешен като съвременник, и отдавна се е превърнал в легенда. Бъдете здрав и още дълги години бъдете капитанът на българската доблест и на народната любов.

Румен Радев, президент на България

НАРОДНАТА ЛЮБОВ Е НАГРАДАТА МУ

Каква награда? Няма друга награда! Васил Михайлов има една награда – народната любов, огромната народна любов към неговия Капитан Петко войвода, към неговия талант! Само от нея не може да се откаже. Не може! И няма! Другото си е негов избор...

Татяна Лолова, актриса

НЕ МИ Е БИЛО ЛЕСНО С ВАСИЛ

Не ми е бил лесен животът с Васил. Той беше от най-употребяваните актьори. Играл е и Стамболов, и Стамболийски... Когато най ми е трябвал, все го е нямало вкъщи. Но така е в живота, трябва да има компромиси, да отстъпиш, да разбереш, да бъдеш добър. И най-вече мъдър. Във Васил има голямо чувство за вяност, за благодарност.

Гергана Михайлова – журналистка и негова съпруга

КАТО ДЕПУТАТ СЕ ОТКАЗВА ОТ ЗАПЛАТАТА СИ

Трудно се живее, когато все казваш истината в очите, изповядва се той. Освен с чепатия си характер, Васил Михайлов е известен и с твърдата си позиция в политиката. За него традициите, корените и българският дух са въпрос на чест, с които всеки може да се гордее. С неприкрита емоция той винаги е заявявал, че мрази доносниците и хората, които се отказват от идеите си – ренегатите. Когато е депутат във ВНС, с още неколцина негови колеги се отказват от заплата си. Цялата сума възлиза на 36 000 лева.

На софийската театрална сцена Михайлов буквално скача в дълбоките води на световната драматургия. Легенди се разказват за блестящата му игра като Платонов в „Океан“, Ричард Трети, Найденов в „Майстори“, Слим в „За мишките и хората“, Васка Пепел в „На дъното“, Манол във „Време разделно“... След години кинорежисьорът Людмил Стайков ще му даде ролята на Сюлейман ага във филма по романа на Антон Дончев. Първата роля, с която е запомнен истински от кинозрителите и критиката, пък е изпълнението му във филма „Хирурзи“ (1977). „В театъра и киното съм изиграл много паметници“, обича да се шегува актьорът, изреждайки имената на известните си герои. А сред тях са ханове, царе, крале... Дузина са ролите му на велики българи.

Играл е полковник, генерал, държавник, политик, кмет, старшина, френски революционер, турски ага, боцман, артилерист, лесничей, поп, хирург – какво ли не. Има и още – папи, патриарси, а за капак и трима партизански командири. И всички те – силни и завладяващи характери. Още се помни и една друга негова роля – на гадния шеф Неризанов, в култовия филм на Николай Волев – „Маргарит и Маргарита“. А днес с четириминутната си роля в новия „Възвишение“ високата му класа е неоспорим факт.

Днес най-много го радват внуците. Те са другата му любов заедно с театъра – мястото, където посреща рождения си ден. Сцената още го изгаря, а ръкоплясканията след всеки спектакъл, в който участва, не стихват.

■ Румен Радев връчва на актьора Почетния знак на президента